

NOVICE

EDEN NAJBOLJ PRILJUBLJENIH DUHOVNIKOV UMRLO.

V Kozjem je umrl 15. majnika konzistorijalni svetnik, dekan in župnik g. Marko Tomažič. Rojen je bil 8. aprila 1861 v Ljutomeru. Srednjo šolo je dovršil po tedanji navadi v Varaždinu. Po končanem bogoslovju v Mariboru je bil posvečen leta 1887. Kaplan je bil od leta 1887 do 1894 na Pilštajnu. v Trbovljah, v Št. Ilju v Slov. goricah ter v Konjicah. Bil je imenovan za provizorja na Pilštajnu, kjer je tudi župnikoval od leta 1895 do 1907, ko se je preselil kot dekan v sosedno Kozje.

Blagopokojni je bil goreč duhovnik, povsod najbolj priljubljen dušni pastir, dober govornik in pravi oče zaupanim mu faranom. Že kot dijak Varaždinec se je navzel narodnega duha ter navdušenja, ki sta ga spremljala v težkih časih pod Avstrijo in posebno še v zanj toliko srečnih dneh prevrata in v letih obstoja Jugoslavije. Kot pilštajnski župnik ter kozjanski dekan je bil središče ter ognjišče narodnega gibanja v brežiškem okraju. Svoje moči je posvetil tudi gospodarskemu dvigu kozjanskega okraja. Veliko let je bil načelnik okrajnega zastopa in je njegova zasluga nova cestna zveza Lisično—Št. Jurij ob južni železnici. V dostojanstvu narodnega, kulturnega in gospodarskega voditelja ter buditelja je bil v vsakem oziru eden najbolj požrtvovalnih delavcev v brežiškem okraju. Vsakdo, ki je imel kedaj priliko, uživati znanje ali prijateljstvo nezabnega pokojnika, mu je ostala v najboljšem spominu dekanova gostoljubnost, ki je bila tolikokrat brezmejna.

Višje in nižje uradništvo, ki se je ob vsaki priliki zatekalo k dobremu g. dekanu, je krstilo njegovo župnišče za »Hotel k dobremu pastirju«.

Tomažičeve vsestranske zasluge so našle priznanje na najvišjih mestih. — Kralj ga je odlikoval z redom svete Save IV. in Belega orla V. razreda, škof ga je imenoval konzistorijalnim svetnikom.

S pokojnim dekanom je izgubil kozjanski okraj nedogledno veliko. Kot hvaležnost za vsestransko požrtvovalno ter nesebično javno delo tega vzor moža mu bodi in ostani ohranjen časten, hvaležen in nezaben spomin med sobrati in med vsemi, ki so ga poznali in so občudovali njegovo pravo duhovniško srce! Počivaj v miru in Bog Ti bodi plačnik za trud in delo med dobrim slovenskim narodom!

Prvi cerkveni koncert Glasbene Matice. V sredo, dne 4. junija priredi Glasbena Matica v stolnici staroslovenski cerkveni koncert. Kdor ima čas in še nikoli ni slišal ruskega cerkvenega petja, naj ne zamudi te lepe prilike. Znano je, da Rusi nimajo orgel v cerkvi, zato pa so komponirane njihove pesmi tako spretno, da očividno zlasti z mrmrajočimi zbori in nenavadno globokimi basi posnemajo naše orgle in orkester. Koncert bo ob 20. uri.

Žrtev požrtvovalnosti iz Ormoža poročajo: Dne 16. maja proti večeru je padel iz nepojasnjene vzroka v Dravo pri kolodvoru v Ormožu 8 letni sin-ko krčmarja Stanko Grivec. Potaplja-jočega otroka je videl v bližini se nahajajoči delavec, ki se je pognal takoj v vodo, da bi rešil fantka iz valov. — Otrok se je oprijel rešitelja za vrat in ga oviral s svojo težo pri plavanju. Ko je uvidel požrtvovalni mož, da mu pre-ti nevarnost, se je skušal oprijeti v bližini Zadravčevega mlina kola, ki je štr-lel iznad vode. Nesreča je hotela, da se je drog pri oprijemu odtrgal in v Dra-vi sta izginila otrok in njegov reševal-ec. Pogumni mož zapušča ženo in dva nepreskrbljena otroka.

Naslednik rajnega Kutepova pri nas. Smo že večkrat poročali, kako so bolj-ševiški agenti ugrabili ter odpeljali po-veljnika ruskih carističnih izseljencev generala Kutepova. O generalu ni no-bene sledi in cel svet je uverjen, da je bil prepeljan na rusko, tamkaj mučen ter umorjen. Kutepov naslednik je ge-neral Miller, ki je obiskal letos v prvi polovici maja grad Vurberg pri Mari-boru, kjer je že nekaj let nastanjen zna-menit ruski sanatorij.

Kobilice so se pojavile v okolici me-sta Stolac v Bosni. Nevarno nadlogo pokončuje državna oblast.

Polet »Zeppelin« v Ameriko. Zra-koplov »Zeppelin« bo letel v kratkem v Severno ter Južno Ameriko z 42 mož-mi posadke. Od vzletališča v Fried-ricshafnu ob Bodenskem jezeru do španskega mesta Sevilla se bo peljalo z zrakoplovom 24 potnikov in od teh jih bo izstopilo v omenjenem mestu 6, a bodo vstopili 4 novi, da bo plulo pre-ko Ocenana v južnoameriško mesto Rio de Janeiro 20 potnikov: 5 Nemcev, 6 Špancev, 3 južni Amerikanci in 6 iz Združenih držav. Iz Rio de Janeira bo krenil zrakoplov v Pernambuco, od tam v Havano, na Florido v Lakehurst pri Newyorku in od tamkaj preko Azor-skih otokov v Friedrichshafen.

Ljudje so že nekdanj ljubili razkoš-nost. Neka društvena kronika je pre-dsto leti zabeležila to-le zanimivost: Avstrijski plemenitaš Grasalkovič je priredil v svojem dvoru blizu Budim-pešte sijajno zabavo, ki je takrat stala 30.000 goldinarjev. Zabave se je udele-žil tudi madžarski grof Nikola Ester-hazi izredno razkošno oblečen in z dra-gocenim nakitjem, da je goste dobe-sedno očaral. Predmete, ki jih je nosil na sebi, so cenili na en milijon in 300 tisoč goldinarjev. Temu slično so se tudi nekatere gospe pojavile ob tej pri-liki v zelo razkošni pariški obleki, koje posamezne kose so precenili do 100 ti-soč goldinarjev.

»Mrtvi« se dvignli v rakvi. Hiša je bila polna prijateljev, ki so prihiteli od blizu in daleč, da izrečejo svoje sožalje

Nosečim ženam in mladim materam pomo-re naravna »Franz Josefova« grenčica do urejenega želodca in črevesja. Glavni zastop-niki modernega zdravilstva za ženske so pre-izkusili, da »Franz Josefova« voda v največjih slučajih učinkuje hitro, sigurno in brez bo-lečin. »Franz Josefova« grenčica se dobi v vseh lekarnah, drogerijah in specerijskih trgo-vinah.

ob smrti 52 letnega Toma Lasprada v mestu Messina v Siciliji. Sredi žalova-nja pa se mrtvi Tom nenadoma dvigne s svojega ležišča, začudeno pogleda o-krog in vpraša prestrašene, kaj se je prav za prav zgodilo. Občutki, ki so jih imeli zbrani ob tem pogledu, se dajo pač težko opisati. »Mrtvi« pa se je kma-lu vživel v položaj, stisnil roko prijate-ljem, ko so si ti opomogli od prvega strahu, se jim zahvalil za mnogoštevil-ne vence in cvetlice, katerih pa žal za zdaj še ne more rabiti ter jim obljubil, da jim bo vrnil njih prijaznost z ena-kim ob prvi priliki.

Ford proti alkoholu. Ne samo na de-lu, ampak tudi v prostem času bo Ford kompanija izvajala svoje nadzorstvo nad delavci. Kakor je namreč objavil privatni kompanijski policijski nad-zornik v Detroitu v Zedinjenih drža-vah, bo odpuščen vsak delavec, ki bo dišal po alkoholu, ko se bo javil na de-lo. In ne samo taki, ampak celo tišči bodo odpuščeni, kateri bodo zasačeni od suhaških agentov v kaki točilnici v prostem času.

Druhal ubila duhovnika. Iz vasi Ca-nadas v Los Altos pokrajini v Mehiki, kjer že zadnja tri leta tamkajšnji brez-verci nasilnim potom skušajo uničiti vero, je prišlo poročilo, da je neki du-hovnik, J. Lezama, postal žrtev podiv-jane tolpe. Druhal je hotela zapreti tam-kajšnjo cerkev in ko se je temu ustav-ljal duhovnik, je tolpa navalila nanj in ga do smrti pobila.

Letalo glavna pomoč pri lovu na kite. »Gospodar« je poročal lansko leto obširno o najmodernejšem lovu na ki-te s pomočjo harpune, katero izstrelji-jo v vodnega orjaka iz posebnega topa. V najnovejšem času so pritegnili lovu na kite tudi aeroplane. Do pred krat-kem so opazovali pojave kitov z jam-bora na parniku. Ker jambor ni poseb-no visok, tudi razgled z njega ni bog-zna kaj. Sedaj pa se spusti v zrak z ladje nad morje krog južnega tečaja letalo, s katerim je mogoče pregledati ter opazovati neizmerne morske gla-dine. Ko je opazovalec na letalu izsle-dil kita, obvesti o tem potom radija barnik z lovskimi čolni. Po izstrelitvi harpune v žival se kit potopi v morje, ga opazuje aeroplan, kje se bo zopet prikazal. Nad ranjenega kita se spusti aeroplan prav nizko in ga obstreljuje z nalašč za to narejeno strojno puško. Strokovnjaki trdijo, da je ravno aero-plan znatno olajšal kitji lov.

Največja kača. Indija je dežela, kjer se plazijo najbolj strupene in največje kače. Največja, najmočnejša — vendar nestrupena indijska kača se imenuje »mrežarka« in doseže dolžino 10 me-trov. Indijski narod je vpletel to orjaško golazen v vse mogoče pripovedke, ki jo slikajo kot kakega zmaja, dasi človeku nikakor ni opasna. Akoravno je izred-no močna, se skriva pred človekom, pač pa zalezuje velike živali z občudovanja vredno pretkanostjo. Njeno najljubše bivališče je kje blizu človeških stano-vanj, kjer se skriva po dnevi v luknji, v noči pa se podi za domačimi zajci, racami, gosmi, psi, mačkami ter svl-njami. Doslej je znan le en slučaj, da je napadla kača mrežarka strežaja v

cirkusu, ko jej je ponujal hrano. Pozneje so dognali, da se je lotila kača strežnika radi tega, ker je imela oči zastrite z lastno kožo. Ravno se je mislila in svojega znanca ni videla. Iz znanega cirkusa Hagenbek poročajo, da je pogoltnila mrežarka tekmo ene in pol ure 25 kg težko svinjo in kar za tem še prašička, ki je tehtal 10 kg. Opazovali so nekoč mrežarko, ki si je privoščila v eni noči: dve kozi, enega kozla in eno svinjo. Očividec pripoveduje, kako so ujeli z zvijačo pri Bataviji v Indiji deset metrov dolgo mrežarko. Ko je spoznala ujetništvo, je napela vse svoje sile, da bi se osvobodila. Da bi jo potolažili, so jej ponudili svinčce, katerega je pogoltnila na mah. V noči so babjeverni domačini ubili žival. Drugo jutro so mrtvi razrezali trebuh in našli v njej svinjo docela neprebavljeno. Kakor smo že omenili, se skriva mrežarka po dnevu po luknjah ali pa počiva čisto brezbrizno kje na kakem drevesu. Oživi v noči, ko se poda na lovske pohode. Plen zaleze čisto potihoma, ga zagradi s čeljustmi, se ovije krog ujetega živali ter jo stisne z ogromno močjo tako naglo, da jetnik niti zakričati nima časa. Kačji objem plena je tako silen, da je v trenutku stisnjenja nemogoče poriniti nožno rezilo, na primer med zagrabljeno svinjo ter truplo kače. Še le nad zadavljeno žival se spravi golažen, da jo pogoitne v miru. Vsa zverjad indijskih pragozdov ima nepopisen strah pred to največjo kačo, ki napada živali čisto natihoma.

Najbolj čuden zakonski par na svetu. Najnovejša ilustrirano časopisje je objavilo fotografijo najbolj čudnega zakonskega para. Mož je šolski ravnatelj v mestu Timbaktu v afriški Sahari in je belokožec. 30 let je bil menih, a se je sedaj poročil z neverjetno debelo zamorko. Oče Dupuis je najbolj cenjeni ter priznani evropski poznavalec Afrike ter svetovalec francoske vlade.

Kako skušajo na Francoskem razpečati vino. Vsem prijateljem žlahtne kapljice je znano, da vino izpodnese človeka, če ga ima preveč pod kapo. Francozi so pa naenkrat pogruntali, da bi jim moglo vino pomagati na noge. V južni in srednji Franciji imajo vinogradniki ogromne množine vina v kletih. Sledilo je namreč več izbornih letin in tako se je nabralo toliko vina, da ne vedo, kam z njim. In podjetnim vinogradnikom je šinila v glavo izvirna misel. Vsak novorojenček moškega in ženskega spola naj bi dobil kot krstno darilo polovico »barigle« ali 120 litrov vina. Novorojenček bi seveda ne popil vina, pač pa bi si ga privoščile tete, botrice, strici, botri in sploh vse sorodstvo. Ker bi se po vsakem krstu dobro pilo, bi imeli ljudje več otrok. Ta misel se ni porodila v francoskih glavah samo zato, da bi pospeševala razmnoževanje ljudstva, temveč bi morala tudi skrbeti za razpečevanje vina. Žlahtne kapljice je v Franciji kot rečeno toliko, da ne vedo, kam z njo. Vsak Francoz popije letno povprečno 160 litrov vina. Če računamo, da živi človek povprečno 50 let, vidimo, da popije vsak Francoz 8000 litrov vina. Vinski trgovci pa potrebujejo čim več ljudi,

ki so prijatelji žlahtne kapljice. Zato so pripravljene dati za vsak krst brezplačno 120 litrov vina, da bi se ljudje navadili piti in da bi vsaj deloma izpraznili njihove kleti.

Največji Kitajec. Kot človeško znamenitost ter posebnost je najel svetovno znani cirkus Barnum Kitajca, ki je visok dva metra 49 cm. Kitajci so skoro vsi majhne postave, radi tega je zgoraj omenjeni Goljat redkost.

Kako težke bombe so pripravili Amerikanci? Amerikansko vojno ministrstvo je opremilo svoja težka bojna letala z bombami, ki vsebujejo 2000 kg razstrelilne snovi.

Materina ljubezen jazbečarke. Nadgozdar E. Stolze pripoveduje v svoji zbirki »Jagdl. Erinnerungen« ta-le doživljaj: Odpravil sem se nekoč z očetom prežat na srne, vodil sem s seboj na konopcu tudi psa izvrstnega jazbečarja, ki je naenkrat postal nemiren, radi česar sem pogledal krog sebe. A glej, stara jazbečarka z dvema mladičema je smerila kakor slepa proti nam. Moje glasno začudenje je iznenadilo zano tudi očeta, da se je ozrl. Za hip se je cela družina znašla že pred nami samo par korakov, takoj se mi vzbudi težnja, priliko izkoristiti ter ujeti enega izmed mladičev, najbolj lepega in okroglega. Veliko bolj enostavno si je bilo to misliti, nego uresničiti. Oče se je odločil, pomagati mi pri delu, zastavljal je s palico pot zdaj temu zdaj onemu, menil je prisiliti ga s tem na stran, toda kadarkoli sem segel z roko po mladiču, že je bila jazbečarka nemudoma na mestu in mi grozila s svojimi belimi zobmi tako odločno, da mi je takoj prošla korajža do moje namere. Z načinom te izdatne obrambe je uspelo jazbečarki se čimdalje bolj odstraniti od nas, in drvela je urno z mladiči navzdol po pobočju. Zdajci mi šine na um, naščuvati na njo svojega psa. Bil sem radoveden, kako se bo zaveda iztekle. Moja misel je v hipu rodila dejstvo in zdajci je sledil prizor, ki bi dal vsakemu slikarju najlepšo snov. Bevskaajoč zdrvi jazbečar po brežini, radujoč se plena; z materino skrbjo ogrožena od dvojestranske nevarnosti je bodrila jazbečarka mladiče k hitrejšem ubegu. Naenkrat pa jim zapre pot širok potok. Le trenutek uganjanja in starka prime z gobcem enega od mladičev ter urno prepluje potok. Jedva starka doseže breg, se približa

pes od strani drugemu mladiču. Srčna mati ne okoleba. Bliskoma se vrne, prime z gobcem tudi drugega mladiča in se požuri z njim preko potoka. Očividno ji je bila poleg obrambe lastnega življenja prva briga, ubraniti svoje mladiče. Ljubezen skrbne matere nama je vzbudila sočutje z njo. Prepustivša jazbečarko odhiteti svojo pot, je dal nato nemalo opravka naš pes jazbečar, predno nama je uspelo, ujeti ga zopet na konopec.

Avtobus Celje.

Avtobus Celje—Dobrna bo od vstevši 15. maja do vstevši 14. junija tega leta vsled počenja kopališče sezone vozil štirikrat dnevno tja in nazaj. Iz Celja bo vozil ob 7.45 kakor doslej, nadalje ob 10.10 od ljubljanskega, oziroma zagrebskega osebne vlaka, ob 13.50 od ljubljanskega in zagrebskega brzovlaka in ob 20.30 od večernih osebnih vlakov iz Ljubljane, Zagreba, Maribora, oziroma Rogaške Slatine. Iz Dobrne v Celje pa bo vozil ob 6.05 na vse osebne vlake iz Celja, ob 8.45 na osebni vlak iz Ljubljane, Zagreba proti Mariboru, ob 11.55 na brzovlak proti Mariboru iz Ljubljane in Zagreba ter ob 18.25 na oboja osebna vlaka zvečer proti Ljubljani, oziroma Zagrebu in proti Mariboru, oziroma Rogaški Slatini. Popoldanski avtobus, ki je doslej vozil iz Celja v Dobrno ob 14.40 ter iz Dobrne v Celje ob 16. uri od vstevši 15. maja tega leta odpade.

Avtobus Celje—Mozirje bo vozil zvečer in jutraj od vstevši 15. maja tega leta zvečer po Zadreški dolini do, oziroma iz Gornjega grada, dopoldan in popoldan pa do Rečice ob Savinji, oziroma nazaj v Celje od vstevši 15. maja mimo Turniška v Nazarjih mesto skozi Prihovo. Vsled premenjenega železniškega voznega reda bo od vstevši 15. maja tega leta vozil avtobus:

Celje—Mozirje—Gornji grad: Iz Gornjega grada ob 6.10, skozi Mozirje ob 7. uri, v Celje ob 8.25. Iz Celja ob 17.45, skozi Mozirje ob 19.15, v Gornji grad ob 20. uri.

Celje—Rečica ob Savinji: Iz Celja ob 11.10, skozi Mozirje ob 12.35, v Rečico trg ob 12.51. V Celju zveza od dopoldanskih osebnih vlakov iz Maribora in Ljubljane, oziroma Zagreba. Iz Rečice ob Savinji ob 13.54, skozi Mozirje ob 14.10, v Celje ob 15.35. V Celju zveza z osebnim vlakom proti Mariboru in Ljubljani in brzovlakom proti Ljubljani in Zagrebu. — Vožnja bo stala: Iz Gornjega grada v Kokarje 12, Nazarje 14, Mozirje 16, Polzela 24, Zatec 30 in Celje 36 Din. V Celje. Bočna 33, Šmartno ob Dreti 31, Kokarje 27, Nazarje 25 Din.

Avtobus Celje—Vransko pa bo od vstevši 15. maja tega leta vozil: iz Celja ob 10.30, torej isti čas, kakor doslej odhajal avtobus Celje—Mozirje. Iz Vranskega pa se bo vračal isti čas kakor doslej, torej ob 12.25 in prihaja v Celje ob 13.35. — Avtobus mesta Celje.

Dr. A. V—e.

Moskva brez krinke.

(Nadaljevanje.)

3.

Nekatere celice so bile uradno določene za 25, druge celo za 50 ujetnikov. To število pa je bilo vedno prekoračeno, kakor bomo videli.

Posoda za odpadke s pokrovom (paraša) se je nahajala ob vratih in samo trikrat na dan so vodili jetnike na stranišče, vsakokrat po pet minut.

Ob obeh straneh vsake celice so bile deske, ki so nadomeščale postelje. Trikrat na dan so donášali vrče s toplo vodo. Borne kose kruha so razdeljevali jutraj, onoldne pa zeljato juho dvom-

ljuje svežosti. Redek zdrob je tvoril večerjo. To je bila naša vsakdanja hrana. Jedli smo iz skupne skleda, brez žlic. Čaš za vodo ni bilo. Vsakdo si je pomagal, kakor si je mogel.

Tisti, ki so imeli sorodnike v Moskvi, so včasih dobili od njih žlice in skodelice. Drugi pa so morali jesti kakor psi in naj še posebno pripomnim, da smo se nahajali v stiku z osebami, ki so bile spolno okužene in ki v sovjetski ječi niso nikdar ločene in izolirane v bolnici. Da se izognem nevarnosti okuženja, raje sploh nisem jedel ničesar 12